

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. Maddesi ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince saygıyla arz ederim.

Ecza Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

2011 yılında başlayan Suriye İç Savaşı devam ederken çatışmaların bir süredir İdlib civarında yoğunlaştığı, bu kapsamda Rusya'ya ait savaş jetleri tarafından Eylül 2018'de kent bombalanmıştır. Bu çerçevede Türkiye, Rusya ve İran ile diplomasi trafiği yürütmüş, 17 Eylül 2018 günü Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar ve Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu tarafından 10 maddelik bir mutabakat zaptı imzalanmıştır.

İdlib Gerginliğinin Azaltılması Bölgesindeki Durumun İstikrarlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptı, Türkiye'ye ciddi sorumluluklar yüklemesinin yanı sıra, Rusça ve İngilizce olarak iki dilde imzalanmış, zaptın bir Türkçe metninin imzalanmadığı anlaşılmaktadır. Aynı biçimde Cumhurbaşkanlığı ile Dışişleri Bakanlığı'nın internet sitesinde de mutabakat zaptına ya da içeriğine ilişkin bir bilgilendirme bulunmamakla birlikte zaptın orijinali de bu kurumların internet sitesinde yer almamaktadır.

Uluslararası anlaşmalar ve mutabakat zaptları gibi belgelerin imzalayan ülkelerin resmi dillerinde kaleme alınmakta olup, resmi dillere ek olarak İngilizce metnin de imzalanması teamüllere uygun olarak değerlendirilmektedir. Ancak, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin huzurunda imzalanan anlaşmaların iki ülkeden biri olan Türkiye'nin resmi dilinde imzalanmamış olması dikkat çekici bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda,

1. 17 Eylül 2018 günü Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar ve Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu tarafından imzalanan mutabakat zaptının Türkçesi imzalanmamış mıdır?
2. Zaptın iki ülke temsilcilerince imzalanmış bir Türkçe kopyası bulunmakta mıdır?
3. Zaptın Rusça ve İngilizce olarak imzalanması akıllara zaptın Rusya tarafından dikte ettirildiği ve bir Türkçe kopyasının hazırlanamadığı yorumlarına neden olmaktadır. Bu yorumda haklılık payı bulunmakta mıdır? Soçi'deki görüşmelere zaptın imza altına alınabilecek bir Türkçe çevirisini yapabilecek Dışişleri Bakanlığı personeli katılmamış mıdır?
4. İmzalanan metnin Türkçe bir kopyasının bulunmamasına görüşmeler sırasında ya da öncesinde itiraz ettiniz mi?

5. Teamüllere göre uluslararası anlaşmalar ve mutabakat zaptları bugüne kadar iki ülkenin resmi dilinde ve tercihen bu iki dile ek olarak İngilizce dilinde yapılmaktadır. Soçi’de imzalanan mutabakat zaptının ardından, uluslararası anlaşmaların Türkçe bir kopyasının yapılması uygulamasından vazgeçilmesi gündemde midir?
6. Cumhurbaşkanı, TBMM Başkanı, Başbakan, bakan ya da bürokrat düzeyinde bugüne kadar imzalanmış uluslararası anlaşma ve mutabakat zaptlarından Türkçe kopyası bulunmayan bir örnek var mıdır? Varsa, bu örnek hangi anlaşma ve mutabakat zaptına aittir?
7. İdlib Gerginliğinin Azaltılması Bölgesindeki Durumun İstikrarlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptı çerçevesinde Türkiye’nin yüklendiği sorumluluklar arasında bulunan radikal terörist grupların silahtan arındırılmış bölgeden çıkarılması sürecinde, radikal terörist gruplarla doğrudan bir iletişim kurulması, terör örgütleriyle masaya oturulması planlanmakta mıdır?
8. İdlib bölgesindeki “radikal terörist örgütler” hangileridir? Bu örgütlerin tanımı noktasında Rusya ile bir uzlaşma var mıdır? Rusya’nın radikal terörist örgüt olarak tanımladığı örgütler arasında tarafınızın ılımlı muhalefet olarak tanımladığı örgüt bulunmakta mıdır?